

B.A. 2nd Semester (Honours) Examination, 2021
SANSKRIT
Paper : 203GE-2

(Poetry & Chanda)

Course ID : 20914

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग: – कः

विभाग - क

1. यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या सुरगिरा देवनागरीलिप्या च लेख्या। $5 \times 1 = 5$
ये कोन एकट्रिं प्रसঙ्ग उल्लेखपूर्वक संक्षिप्त भाषाय ओ देवनागरी लिपिते ब्याख्या लेखा।
(क) ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौ त्यागे श्लाघाविपर्ययः।
गुणा गुणानुबन्धित्वात्तस्य सप्रसवा इव॥
(ख) क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः।
तितीर्षुद्दिस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्॥
2. यथेच्छमेकस्य सुरगिरा देवनागरीलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। $5 \times 1 = 5$
ये कोन एकट्रिं संक्षिप्त भाषाय ओ देवनागरी लिपिते भावसम्प्रसारण करा।
(क) हेमः संलक्ष्यते ह्यानौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा।
(ख) प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्वाहुरिव वामनः।
3. अधस्तनेषु कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेख्यम्। $10 \times 1 = 10$
निम्नलिखित प्रश्नाङ्गुलिर मध्ये ये कोन एकट्रि प्रश्नेर उत्तर लेखा।
(क) ‘रघुवंशम्’ इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारं सूर्यवंशजानां गुणावलीः निर्वर्ण्य राजनि दिलीपे तेषां गुणानां प्रकाशः आलोचनीयः।
‘रघुवंशम्’ महाकाव्येर प्रथम सर्गेर अनुसरणे सूर्यवंशीय राजन्यवर्गेर गुणावली वर्णना करेउक्तगुणावली महाराज दिलीपे कतदूरं परिस्फूटं तारं परिचय दाओ।
(ख) ‘उपमा कालिदासस्य’- व्याख्यायताम्।
‘उपमा कालिदासस्य’- ब्याख्या करा।
(ग) ‘रघुवंशम्’ इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य विषयवस्तु संक्षेपेण लिख्यताम्।
‘रघुवंशम्’ एই महाकाव्येर प्रथमसर्गेर विषयवस्तु संक्षेपे वर्णना कर।

विभाग: – खः

विभाग - ख

4. अधोलिखितेषु द्वयोः छन्दसोः सोदाहरणं लक्षण-व्याख्या करणीया। 5x2=10

ये कोन दूषि छन्देर उदाहरण सह व्याख्या करा।

- (क) वंशस्थविलम्
- (ख) रथोद्धता
- (ग) वसन्ततिलकम्

5. अधस्तनेषु प्रश्नेषु क-विभागतः न्यूनतया एकं, ख-विभागतश्च न्यूनतया द्वयं गृहीत्वा साकल्येन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 2x5=10

निम्नलिखित प्रश्नगुणिर मध्ये क-विभाग थेके कमपक्षे एकटि ख-विभाग थेके कमपक्षे दूषि निये मोट पाँचटि प्रश्नेर उत्तर दाओ।

विभाग: – कः

विभाग - क

- (क) रघुवंशस्य उत्पः कः? तत्र कियन्तः रघुवंशीया राजानः वर्णिताः?
रघुवंशेर उ॒स कि? सेखाने कतजन रघुनपतिदेर उल्लेख रयेछे?
- (ख) ‘जगतः पितरौ वन्दे’- जगतः पितरौ कौ ? कविः किमर्थं तौ वन्दितवान्?
‘जगतः पितरौ बन्दे’- जगतेर पिता माता के के? कवि केन तादेर बन्दना करेछेन?
- (ग) ‘रघुवंशम्’ इति महाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति? तत्र प्रथमसर्गे कति श्लोकाः सन्ति?
‘रघुवंशम्’ एই महाकाव्ये कटि सर्ग आछे? सेखाने प्रथमसर्गे कटि श्लोक आछे?

विभाग: – खः

विभाग - ख

- (घ) छन्दोमञ्जरी-ग्रन्थे वृत्तस्य कति विभागाः सन्ति? किं तावत् समवृत्तम्?
छन्दोमञ्जरी ग्रन्थे बृत्तेर कटि विभाग आछे? समवृत्त की?
- (ङ) छन्दोमञ्जरीमनुसृत्य गुरोः लक्षणं प्रदेयम्
छन्दोमञ्जरी अनुसारे गुरुर लक्षण दाओ।
- (च) ‘प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा’ – इत्यस्य छन्दोनिर्णयः कार्यः।
‘प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा’ – एই श्लोकांशेर छन्दोनिर्णय करा।
- (छ) छन्दोमञ्जरीमनुसृत्य शालिनीवृत्तस्य लक्षणं निरूप्यताम्
छन्दोमञ्जरी अनुसारे शालिनी छन्देर लक्षण निरूपण करा।